

ACC. N:R M. 7872:1-9.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Pulian Karlsson

Härad: Boaga

Adress: Boagd, Täckelsång

Socken: Täckelsång m. fl.

Berättat av:

Uppteckningsår: 1930 - 1941

Född år 1894 i Boagd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skattsägner

från Boaga härad.

M. 7872

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

De här upptecknade skattsågnera
från Konga härad har samlats under
åren 1930 — 1941.

En del av dessa sägner, sådana som
rör sig om eller har samband med
forngrovar, har medtagits i Dr. Knut
Kjellmarks arbete "Färens Fornminnen".

Skattsågen.

Litet varstades i Konga härad berättas sågen om gömda skatter, skatten i jorden, i stenrösen och i sjöar och gölar. Mångenstädes har man sökt efter sådana gömda skatter. De stora rösena, vanligen gravrösen, har varit utsatta för överkan. Rätt ofta finner man dem upplockade i mitten, verk so skattsökan. Rösen, i vilka skatter ansågs ligga gömda, trodde man sig ibland se lyse uti nattetid, men man kunde sig taga upp sådana skatter hur lätt som helst, de brukade vaktas av drakar eller andra mystiska väsen. Skattsökning borde ske en torsdagsnatt och under fullkomlig lysstund. Man fick sig låta sig luras av synvillor man kunde få se.

I Häckelsångs socken finnes vid Häckelsångs Skragård ett stort gravröse, som kallas "Skalkalyckenör". Det är trakten's ställigaste fornminne, omkring 40 meter i diam. I det röset har man sökt efter en skatt, som troddes finnas där. En gång säges man ha varit nära att få upp den, men då såg skattsökarna Häckelsångs by brinna, varför de skyndade sig bort för att släcka elden. Men det var endast en synvilla. När de kommo tillbaka till röset, då var skatten försvunnen, nersjunken i röset och icke mera synlig.

En annan gång skulle en annan skattsökare försöka lyckan där, men han blev "konstig" av att ploeka i röset

stenar. Och sen har slarvka lyckevordet
fått ligga i fred.

Hästen om Täckelsångs Hallagård
finns ett annat stort rose, och det
kallas "Rikarör", vilket namn tyder
på en gömd skatt.

Vid Gårbyd Mellangård, Täckelsångs
socken, finns på åkern "Fröket" ett
rätt stort rose, tydligen gravrose, som
har en upplöskad håla i toppen.

På backen, där röset ligger, har en drake
hållit till. Han syntes ibland på nät-
terna flyga mellan Mellangårdsbacken
och Smedjetbacken i Ringshult. Draken
hade "något att vakta på båda ställena".

Den där draken visade sig som ett lys-
ande "barnhuud" med en eldhoast
refter. (Tydligen meteor).

I Nöbbelö socken såges en skatt
vara gömd vid gården Pungskolmen.
Pengarna eller vad det nu är skall
ligga i ett kunnstopp neregrävt i jorden.

Vid gården Parastekullt i Rinneryds
socken skall finnas ett röse i vars
inre "Pärmarks penggryta" är gömd.
Lissa Pärmark var en stor tjuro, som
en gång i tiden kärjade i stråken.

Andra skattdrosen finnes i Rinneryd.
Vid vägen mellan Floro och Tero ligger
ett stort röse, som kallas "Pengarör".

Et annat "Pengarör" skall finnas i Flätycke.

I gölen vid Pastanås i Rinneryds
socken ligger en kista med en stor
skatt. Den kistan var man en gång
nära att få upp. En torsdagsnatt
hade man fått tag i den lunga kistan.

vilken man låt Roenne Voillingocars
draga ur djupet. Men när man hade
kistan vid kanken, sade en av karlar-
na: "Jaa nu har vi den", Men då så
rullade kistan tillbaka i gölen,
och som har man nej fått tag i den.

Precis samma sagan berättas från
Rösjön, som finns vid Hinnefyds
sockens södra gräns.

Ute i sjön Rottnen finns en
plato med stenar som kallas Puka-
skrev, och där i sjön finns en skatt-
nerosänkt, sägs det. Det var en gång
en herremann på Flovmanstorps gård,
som blev kallad ut i krig, och innan han
reste sänkte han sina värdesaker i
sjön Rottnen. Han låt han folket köra ut
ett stentrör på isen och stenen sjönk över skatten.

Vid Torsås Gossagård i Östra Torsås socken finns ett av stora stenar bestående röse, en Runagrov.

En jättekäring skall ha tappat stenen en gång och ej brytt sig om att taga upp den igen. Inne i röset skall vara stora kammarer och där lär finnas "medel" (legendom).

För länge sedan har man försökt få bort det värdefulla ur röset, men detta har ej lyckats. Skatten i röset vaktas av jättestora sermar.

En plats strax intill kallas "Gullängen".

När man en gång gickade i ett röse vid torpet Skåne under Pålgerud Gertonsgård i Östra Torsås och där sökte efter en skatt, då blevo de skattsökarna sjuka.

Vid Fågestad Rågård i Purubys socken ligger ett stort gravvåra, som kallas "Lunna kår". Råret är upplöskat i mitten och man har rökt efter skatten. Där skall ligga en guldkipta, men den vaklas av en svart hund, så man har ej fått tag i kiptan.

En annan sägen omtalar, att en "Kung Pärre" ligger begravd i det råret.

På högsta yungden vid Allgums åo Västregård i Långsjö socken ligger ett mycket stort råre. Det råret skall vara en kungagrav. Kungen ligger begravd där i tre kistor, en av koppar, en andra av silver och en tredje av guld. Och kungen har sina rikedomar med sig i sitt gravvåra.

I Trollanåla i Långarsjö socken
finnes ett "drakarör". En gång om
året tar draken ut och solar sina
skattar. En gång såkade några barn
komma till röret just som allt gullet
och silvret låg utbreddt på marken
långtanför. Barnen plockade till
sig smycken och andra fina saker
och hängde guldkedjor omkring
halsen. Men först det var förvandlades
alltsammans till stenar, som barnen
förskräckta slängde ifrån sig. Och
stenarna försvann in i stenröret.
Men en flicka fick behålla en guld-
kedja, ty hon hade kommit att trampa
i en åker, innan förvandlingen var
de märkliga sakerna skedde.

På "Lindeskullen" vid Trällebo Norregård i Almkeboda socken finnes ett större röse på kullens topp. Under det röset ligger en skatt gömd. Den vaktas av "en stor svart hund". Enligt en annan berättelse skall det vara en drake, som håller vakt där. Man har sett det lysa i röset om nätterna.

En gång försökte ett par karlar gå upp skatten. De arbetade där tigande en torsdagsnatt och fingo då se en stor kittel med guldpenningar. Men då fick den ene se Trällebo by brinna och gav då upp ett rop. Men han borde ha förhållit sig tyst, branden var en synvilla. Vid hans rop försvann kitteln ner igen, och den har sedan ej syns till där.